

Subcommissie Grenswaarden Stoffen op de Werkplek

Aan de minister van Sociale Zaken en
Werkgelegenheid
de heer mr. J.P.H. Donner
Postbus 90801
2509 LV DEN HAAG

GSW/256
300/076-56

Den Haag: 20 februari 2008
Ons kenmerk: 08.00983/jjb/ipw
Bijlagen(n) 1
Toestelnummer: 070 3 499 558
E-mail: j.brokamp@ser.nl
Betreft: Invoering publieke (wettelijke) grenswaarde voor ethanol

Mijnheer de Minister,

In het kader van het nieuwe grenswaardestelsel adviseert de Subcommissie Grenswaarden Stoffen op de Werkplek van de Sociaal-Economische Raad over de invoering van grenswaarden voor kankerverwekkende en mutagene stoffen waarvoor géén veilige drempelwaarde kan worden bepaald. De subcommissie adviseert u nu over de invoering van een wettelijke grenswaarde voor ethanol (ethylalcohol).

Naast het gebruikelijke achterbanberaad via de centrale werkgevers- en werknemersorganisaties heeft de subcommissie brancheorganisaties in de gelegenheid gesteld informatie te geven over de sociaal-economische en technische haalbaarheid van een in te voeren grenswaarde voor ethanol. Verder zijn Arbodiensten geattendeerd op de procedure.

Standpunt Gezondheidsraad

De Gezondheidsraad heeft geconcludeerd dat ethanol een genotoxisch kankerverwekkende stof is, en daarom een schatting gemaakt van het extra kankerrisico ten gevolge van blootstelling aan deze stof.

De subcommissie verwijst korthedshalve naar de publicatie van de Gezondheidsraad over ethanol, te weten rapport nr. 2006/06OSH.

Bij de berekening van de kankerrisico's heeft de Gezondheidsraad voor het extra kankerrisico van 1×10^{-4} per jaar een blootstellingsniveau aangegeven. Voor het kankerrisiconiveau van 1×10^{-6} acht de Gezondheidsraad een berekening niet zinvol omdat de bijdrage tot de ethanolbelasting wegvalt binnen de endogene ethanolbelasting. Verder adviseert de Gezondheidsraad 1900 mg/m^3 als TGG-15min. en een huidnotatie (H) omdat huidblootstelling een substantiële bijdrage kan leveren aan de interne belasting.

Haalbaarheidstoets

De subcommissie heeft op 2 oktober 2006 voor ethanol de haalbaarheidstoets gestart. In tegenstelling tot de gebruikelijke procedure heeft de subcommissie geen concrete grenswaarde op haalbaarheid in de praktijk getoetst. Gelet op het advies van de Gezondheidsraad is de betrokken branches verzocht aan te geven welk blootstellingsniveau in de branche het laagst haalbare niveau is. Daarnaast is getoetst een TGG-15min. van 1900 mg/m³ en de H-notatie.

De reageertermijn op de haalbaarheidstoets liep tot 1 april 2007.

De Arbodiensten zijn hiervan in kennis gesteld.

Bij brief van 23 maart 2007 zijn de betrokken organisaties herinnerd aan de reageertermijn.

Het overzicht van de brancheorganisaties en Arbodiensten die betrokken zijn bij de haalbaarheidstoetsing treft u aan als bijlage 1.

Resultaten haalbaarheidstoets

De subcommissie heeft reacties ontvangen van de volgende branches/bedrijven:

- de Nederlandse Cosmetica Vereniging
- de Federatie Nederlandse Rubber- en Kunststoffindustrie
- de Koninklijke Vereniging van Nederlandse Fabrikanten van Kartonnages en Flexibele Verpakkingen (Kartoflex) en EFTA-Benelux
- de Nederlandse Federatie van Universitaire Medische Centra
- de NVZ, Nederlandse Vereniging van Ziekenhuizen
- Koninklijke Horeca Nederland
- het Koninklijk Verbond van Grafische Ondernemingen (KVGGO)
- het Productschap Dranken, Commissie Gedistilleerd
- de Koninklijke Vereniging van Nederlandse Wijnhandelaren.

Verder heeft de subcommissie een reactie ontvangen van de Werkgroep Infectieziekten van de Stichting Werkgroep Infectie Preventie die de noodzaak beklemtoont van de toepassing van ethanol als huiddesinfectiemiddel in de gezondheidszorg ter voorkoming van de verspreiding van potentieel pathogene micro-organismen. Bovendien voorkomt de toepassing van ethanol het ontstaan van eczeem als gevolg van het handen reinigen met water en zeep.

De gegevens die een aantal branches heeft overlegd, hebben er toe geleid dat de subcommissie enkele aanvullende/toelichtende vragen heeft gesteld bij brief van 10 juli 2007.

De subcommissie concludeert op basis van overlegde gegevens en verstrekte nadere (mondelijke) toelichtingen dat een grenswaarde van 260 mg/m³ als TGG-8uur en 1900 mg/m³ als TGG-15min. voor ethanol kan worden ingevoerd. Daartegen zijn geen beletselen opgeworpen.

Advies

De Subcommissie Grenswaarden Stoffen op de Werkplek adviseert voor ethanol een wettelijke grenswaarde in te voeren van 260 mg/m³ als TGG-8uur en 1900 mg/m³ als TGG-15min., met in achtneming van een overgangstermijn van zes maanden.

Verder adviseert de subcommissie een huidnotatie (H) in te voeren.

Met betrekking tot de H-notatie wijst de subcommissie op de bijzondere omstandigheid van de toepassing van handethanol voor het desinfecteren van handen in de gezondheidszorg. In principe dient een werkgever bij een stof met een huidnotatie blootstelling van de huid te voorkomen, onder meer door toepassing van huidbeschermingsmiddelen. In de Gezondheidszorg wordt juist, onder meer op aanbeveling van de Wereld Gezondheidsorganisatie, ethanol toegepast als handdesinfectiemiddel omdat ethanol het meest effectieve desinfecterende middel is ter voorkoming van de verspreiding van potentieel pathogene micro-organismen, en altijd ter beschikking staat op elke willekeurige werkplek.

De toepassing van handethanol in de Gezondheidszorg staat in wezen haaks op de consequenties die aan een H-notatie zijn te verbinden.

De subcommissie vraagt daarom aandacht voor deze bijzondere problematiek.

De voorgestelde verlaging van de grenswaarde ligt boven het streefrisiconiveau. Dit betekent dat de subcommissie in overeenstemming met de afgesproken procedure elke vier jaar na invoering van de wettelijke grenswaarde, opnieuw een haalbaarheidstoets zal starten naar de mogelijkheden van een verdere verlaging van de grenswaarde richting het streefrisiconiveau.

Overname van het advies betekent dat voor ethanol in het nieuwe grenswaardestelsel een wettelijke grenswaarde wordt ingevoerd.

Met hoogachting,

W.K. Raes
Voorzitter

J.J. Brokamp
secretaris

Lijst van bij de haalbaarheidstoets voor ethanol betrokken (branche)organisaties en Arbodiensten

Brancheorganisaties

Algemene Vereniging voor de Nederlandse Aardewerkindustrie (AVA)
Bedrijfschap Horeca en catering
Centraal Lab CSM Suiker BV
Coöperatieve Verkoop- en Productievereniging van Aardappelmeel en Derivaten (AVEBE b.a.)
De Vereniging Nederlandse Glasindustrie (VNG)
Federatie Nederlandse Rubber- en Kunststoffindustrie (NRK) (en NVR)
Glaser Public Affairs
Horeca Branche Instituut afdeling Bestuurlijke ondersteuning en secretariaten
Koninklijk Verbond van Grafische Ondernemingen (KVGGO)
Koninklijke Horeca Nederland
Koninklijke Metaalunie
Koninklijke Vereniging Nederlandse Wijnhandelaren (KVNW)
Nederlandse Aerosol Vereniging (NAV)
Nederlandse Cosmetica Vereniging
Nederlandse Schoenmakers Vereniging (NSV)
Nederlandse Vereniging van Consumptie-IJsfabrikanten (NVC)
Nederlandse Vereniging van Kaassmelters (Nedsmelt)
Nederlandse Vereniging van Pluimvee-Service-Bedrijven (NVPSB)
Nederlandse Vereniging van Zilverzandproducenten
Nederlandse Vereniging voor de Bakkerij (NVB)
NVZ Nifim
Nederlandse Federatie van Universitair Medische Centra (NFU)
Vereniging Dakbedekkingsbranche Nederland (VEBIDAK)
Vereniging FME-CWM
Vereniging Metaalbeschermende Bedrijven (VMB)
Vereniging Nederlandse Kerftabakindustrie
Vereniging van de Nederlandse Chemische Industrie (VNCI)
Vereniging van Nederlandse Fabrikanten van Kartonnages en Flexibele Verpakkingen (Kartoflex)
Vereniging van Nederlandse Importeurs en Producenten van Gedistilleerde Dranken (VIP)
Vereniging voor de Bakkerij- en Zoetwarenindustrie (VBZ)
Vereniging voor Oppervlaktetechnieken van Materialen (VOM)
Wetenschappelijk Instituut Nederlandse Apothekers/LNA (KNMP)

cc Koninklijke Vereniging Federatie van Ondernemers in het Schilders-
Afwerkings- en Glaszetbedrijf (KV Fosag)

Arbodiensten

Achmea Arbo, vestiging Heerlen
Achmea Arbo bv, Nijmegen
Achmea Arbo, KIK, vestiging Utrecht
Arbo Unie Drenthe
Arbo Unie Friesland
Arbo Unie Limburg vestiging Boxmeer
Arbo Unie Midden Nederland, vestiging Harderwijk
Arbo Unie Oost Nederland vestiging Duiven
Arbo Unie Oost-Nederland vestiging Almelo
Arbo Unie Oost-Nederland vestiging Hengelo
Arbo Unie vestiging Gouda
Arbo Unie vestiging Hilversum
Arbo Unie West Nederland, vestiging Botlek/Europoort
Arbo Unie West Nederland, vestiging Rotterdam
Arbo Unie Zeeland
Arbo Unie Zuid West Nederland, vestiging Breda
Arbo Unie Zuid Oost Nederland, vestiging Hoensbroek
Arbo Unie Zwolle
Arbo Unie, vestiging Nuenen
Arbo Unie, vestiging Rijswijk
Arbodienst AGW
Arbodienst HTM
Arbodienst Kon. Douwe Egberts
Arbodienst Licom KAM B.V
Arbodienst NedCar
Arbodienst Schiphol
Arbodienst Willem Arntsz
Arbodienst Zuid-Hollandse Eilanden e.o. BV
ArboDuo Kwadraat BV
ArboNed Noord Holland, vestiging IJmuiden
Commit Arbo Support Desk
Energieonderzoek Centrum Nederland (ECN)

Overige organisaties

Bureau Beroepsziekten FNV
NMi-VSL
Stichting Werkgroep Infectie Preventie LUMC
TNO Quality of Life / Chemistry Department of Food and Chemical Risk Analysis